

สรุปข่าวการระบาดระหว่างวันที่ 22 – 26 กรกฎาคม 2545

นางอุบลรัตน์ นฤพนธ์จิรกุล, นพ.วีรยุทธ ชัยพรสุไพศาล

กองระบาดวิทยา

รายงานการเกิดโรค / การระบาดใหม่

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	ผลการดำเนินงาน
Severe diarrhoea จ.ระยอง	สสจ.ระยอง 26 ก.ค.2545	มีรายงานผู้ป่วยใหม่ พบเชื้อ <i>Eltor inaba</i> 3 ราย จาก อ.เมือง ทั้งหมด โดยรายที่ 1 เป็นหญิง อายุ 30 ปี อยู่ในต.เนินพระ เริ่มป่วย 15 ก.ค.45 รายที่ 2 เป็นชาย อายุ 35 ปี อยู่ใน ต.เนินพระ เริ่มป่วย 15 ก.ค. 45 เช่นกัน รายที่ 3 เป็นหญิง อายุ 35 ปี อยู่ใน ต.เชิงเนิน เริ่มป่วย 19 ก.ค. 45 เจ้าหน้าที่ได้ติดตามค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิดทั้งในครอบครัวผู้ป่วยและในชุมชน และทำ RSC รวมทั้งสิ้น 33 คน ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ผลไม่พบเชื้อทั้งหมด จากข้อมูลการสอบสวนผู้ป่วยทั้ง 3 ราย พบว่ามีประวัติการรับประทานกุ้งเต้น ที่ปรุงขึ้นเอง โดยใช้กุ้งฝอยที่ซื้อจากตลาดแม่แดง และบางรายจับมาจากบริเวณ ต.ปากน้ำ อ.เมือง (ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของกุ้งฝอยในตลาดเช่นกัน) สสจ.ร่วมกับ เทศบาลเมืองระยอง ได้ดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่ โดยการล้างตลาด ให้สุขศึกษาประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน และการติดตามเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่อง	ติดตามสถานการณ์
Severe diarrhoea จ.ปัตตานี	สสจ. ปัตตานี 26 ก.ค.2545	มีรายงานผู้ป่วย ที่ตรวจพบเชื้อ <i>Eltor inaba</i> ใหม่ 2 ราย อยู่ในเขต อ.เมือง โดย รายที่ 1 เป็นชายชาวเขมร อายุ 30 ปี อาชีพประมง อยู่ที่ ต.ปานา เริ่มป่วย 14 ก.ค.45 รายที่ 2 เป็นชายไทย อายุ 47 ปี อาชีพทำนา อยู่ที่ ต.กะมียอ เริ่มป่วย 23 ก.ค. 45 ทีมเจ้าหน้าที่ระบาดวิทยาของอำเภอ อยู่ระหว่างดำเนินการสอบสวนหาสาเหตุของการเกิดโรคและควบคุมโรคในพื้นที่ โดยเฉพาะ ต.กะมียอ ซึ่งเพิ่งมีรายงานผู้ป่วยเป็นรายแรกของตำบล	ติดตามสถานการณ์
Meningo coccal meningitis จ.ราชบุรี	ศูนย์ระบาด วิทยาภาคกลาง จ.ราชบุรี 26 ก.ค.45	ได้รับรายงานผู้ป่วย 1 ราย เป็นชาย อายุ 15 ปี อยู่ที่สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน อ.เมือง จ.ราชบุรี เริ่มป่วยวันที่ 14 ก.ค.45 ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ คอแข็ง เข้ารับการรักษาที่ รพ.ศูนย์ราชบุรี วันที่ 17 ก.ค. 45 ต่อมาวันที่ 19 ก.ค. มีอาการเป็นเลือด และมีจ้ำเลือดตามตัว แพทย์เจาะน้ำไขสันหลังส่งตรวจ พบเชื้อ <i>Neisseria meningitidis</i> ขณะนี้อาการดีขึ้นแล้ว เจ้าหน้าที่จาก สสจ.ราชบุรี ได้ออกสอบสวนโรคในสถานพินิจฯ ซึ่งมีประชากรทั้งหมด 316 คน มีห้องนอนแบ่งเป็น 3 ชั้น โดยผู้ป่วยนอนอยู่ชั้นที่ 3 มีผู้ร่วมชั้นนอนเดียวกัน 59 คน ค้นหาผู้สัมผัสใกล้ชิดที่มีอาการไข้ ปวดศีรษะ พร้อมทั้งทำ Nasal swab 15 ราย ส่งตรวจหาเชื้อฯ และจ่ายยา Rifampicin ให้แก่ผู้สัมผัสทั้งหมดรวม 93 ราย ตั้งแต่ต้นปีจังหวัดราชบุรีมีรายงานผู้ป่วย 4 ราย ตาย 2 ราย	ติดตามผลการ ตรวจหาเชื้อในผู้ สัมผัสใกล้ชิด

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	ผลการดำเนินงาน
Meningo coccal meningitis จ.ชัยภูมิ	สสจ.ชัยภูมิ 26 ก.ค.45	ได้รับรายงานผู้ป่วย 1 ราย เป็นเด็กชาย อายุ 10 ปี อยู่ที่ หมู่ 8 ต. ห้วยยาง อ.คอนสาร จ.ชัยภูมิ เริ่มป่วยวันที่ 20 ก.ค.45 เข้ารับการรักษาที่ รพ.ศูนย์ขอนแก่น วันที่ 21 ก.ค.45 แพทย์ให้การวินิจฉัยจากอาการ ว่าเป็น Meningococcal meningitis แม้ว่าผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการจะไม่พบเชื้อ แต่เจ้าหน้าที่ระบาดวิทยา ได้ออกสอบสวนติดตามผู้สัมผัสใกล้ชิดพร้อมทั้งทำ throat swab ส่งตรวจหาเชื้อ และดำเนินการควบคุมโรคในพื้นที่แล้ว	ติดตามผลการตรวจหาเชื้อในผู้สัมผัสใกล้ชิด
Hand Foot and Mouth disease จ.สุพรรณบุรี	รายงานเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์ที่ 29 26 ก.ค.45	ได้รับรายงานผู้ป่วย HFMD 3 รายในรอบสัปดาห์ ตรวจสอบกับเจ้าหน้าที่ระบาดวิทยาจังหวัด พบว่า ผู้ป่วยมีอายุ 1-2 ปี มาจากอำเภอเมือง 2 ราย และอำเภอบางปลาม้า 1 ราย แต่ละรายเกิดในต่างตำบลกัน และไม่มีประวัติความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ได้ให้คำแนะนำในการเฝ้าระวัง สอบสวน การเก็บตัวอย่างอุจจาระส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ และมาตรการควบคุมป้องกันโรคแล้ว	ติดตามสถานการณ์
DSS death จ.สุราษฎร์ธานี	รายงานเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์ที่ 29 26 ก.ค.45	ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกช็อค และเสียชีวิต 2 ราย ในรอบสัปดาห์ ได้ตรวจสอบกับเจ้าหน้าที่ระบาดวิทยาจังหวัดพบว่า รายที่ 1 เป็นค.ญ. อายุ 10 ปี อยู่ที่ หมู่ 2 ต.เขาคอก อ.เคียนซา เริ่มป่วย 10 ก.ค. เข้ารับการรักษาที่ รพช.เคียนซา 2 วัน แล้วส่งต่อไปที่ รพ.สุราษฎร์ธานี วันที่ 15 ก.ค.45 และเสียชีวิตในเวลา 20.00 น.วันเดียวกันรายที่ 2 เป็นค.ญ. ชาวพม่า อายุ 2 ปี อยู่ที่ หมู่ 2 ต.ปากกลุ่ย อ.ท่าฉาง เริ่มป่วย 12 ก.ค. เข้ารับการรักษาที่ รพ.ท่าฉาง 2 วัน แล้วส่งต่อไปที่ รพ.สุราษฎร์ธานี วันที่ 15 ก.ค.45 และเสียชีวิตในวันที่ 16 ก.ค.45 ทั้ง 2 ราย แพทย์ให้การวินิจฉัยเป็นไข้เลือดออก grade 4 รวมตั้งแต่ต้นปี จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีรายงานผู้ป่วยรวม 2338 ราย เสียชีวิต 7 ราย ใน อัตราป่วยตายร้อยละ 0.30 ขณะนี้ยังมีแนวโน้มการเกิดโรคเพิ่มสูงขึ้นอีก	ควรจะมีการสอบสวนถึงสาเหตุการตายเพื่อหาแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

ติดตามรายงานการเกิดโรค/การระบาดจากสัปดาห์ก่อน

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	ผลการดำเนินงาน
Hand Foot and Mouth disease จ. นนทบุรี	สสจ.นนทบุรี 26 ก.ค.45	ได้ติดตามรายงานผู้ป่วย HFMD ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนแห่งหนึ่งจำนวน 1 ราย ซึ่งเริ่มป่วยตั้งแต่ 7 ก.ค. 45 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากอำเภอเมืองได้ให้คำแนะนำในการควบคุมป้องกัน และเฝ้าระวังโรคในกลุ่มเด็กนักเรียนของโรงเรียนดังกล่าวแล้ว จนถึงปัจจุบันยังไม่มีรายงานผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอีก	สิ้นสุดการติดตาม

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	ผลการดำเนินงาน
Severe diarrhoea จ.สกลนคร	ทีมสอบสวน โรคจากกอง ระบาดวิทยา 26 ก.ค.2545	จากการสอบสวนโรคของทีมจากส่วนกลางร่วมกับพื้นที่ สรุปผลเบื้องต้น ได้ดังนี้ ตั้งแต่ช่วงปลายเดือนมิถุนายน ถึง 26 ก.ค.2545 มีรายงานผู้ป่วย Severe diarrhoea ตรวจพบเชื้อ <i>Eltor inaba</i> รวม 57 ราย ไม่มีเสียชีวิต เป็นผู้ป่วยจาก อ. อากาศอำนวย 52 ราย, อ. วานรนิวาส 4 ราย และ อ. พรรณานิคม 1 ราย ในส่วนของ อ.อากาศอำนวย มีผู้ป่วย 52 ราย (และมีผู้ สัมผัสพบเชื้อ 12 ราย) ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 24 มิ.ย. 45 รายล่าสุดเริ่มป่วย 21 ก.ค. 45 อัตราส่วนของเพศชาย มากกว่าหญิง 2 เท่า กลุ่มอายุที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ 45-59 ปี รองลงไปเป็น กลุ่ม 60 ปีขึ้นไป, 5-14 ปี, 0-4 ปี, และ 15-44 ปี ตามลำดับ กระจายอยู่ใน 7 ตำบล จากทั้งหมด 8 ตำบล โดย อยู่ใน ต.อากาศอำนวย 24 ราย รองลงไปเป็น ต.โพนแพง 9 ราย, ต.โพนงาม 6 ราย, ต.สามัคคีพัฒนา 4 ราย, ต.วาใหญ่ 4 ราย, ต.ท่าก้อน 3 ราย, และ ต.บะหว้า 2 ราย จากการสำรวจ สภาพแวดล้อม คาดว่าตลาดน่าจะเป็นแหล่งแพร่โรคโดยมี การปนเปื้อนของเชื้อในอาหารหลายชนิด ที่ขายอยู่ในตลาด ได้เก็บตัวอย่างน้ำ และอาหาร ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ขณะนี้ยังไม่ทราบผล สำหรับการควบคุมป้องกันโรค ได้ทำ การล้างตลาดในวันที่ 25 ก.ค.45 แนะนำให้ปรับปรุง สุขาภิบาล ค้นหาผู้ป่วยในชุมชน จัดตั้งคณะทำงานติดตาม เฝ้าระวังและควบคุมโรคอย่างใกล้ชิด จนกว่าการระบาดของ โรคในพื้นที่จะสงบ	ติดตามสถานการณ์

บันทึกท้ายบท

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกจนถึงสัปดาห์ที่ 30 จังหวัดในเขต 11 เขต 12 และเขต 3 ยังมีอัตราป่วยสูงเป็นส่วนใหญ่ จากข่าวการระบาดที่พบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกช็อก เสียชีวิตถึง 2 ราย ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเหตุการณ์ที่ควรเร่งดำเนินการสอบสวนหาสาเหตุและแก้ไข หากเกิดจากการมารับการรักษาเมื่ออาการรุนแรงแล้ว ควรเร่งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญ รู้จักสังเกตอาการและมารับการรักษาให้ทันทั่วทั้งที่ เช่นเดียวกับจังหวัดกระบี่ที่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิตเพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ก่อนอีก 2 ราย จังหวัดที่มีอัตราป่วยตายค่อนข้างสูงในเขต 11 และเขต 12 ได้แก่จังหวัด กระบี่ สุราษฎร์ธานี ยะลา สตูล สงขลา และนราธิวาส นอกจากการแก้ปัญหาด้านผู้ป่วยแล้ว ปัญหาด้านคุณภาพของบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข เป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงด้วยเช่นกัน

โรคติดเชื้อที่กลับมาเป็นปัญหาใหม่ที่สำคัญอีกโรคหนึ่งคือ **โรคไข้กาฬหลังแอ่น** เนื่องจากเป็นโรคที่มีอาการรุนแรง และอัตราป่วยตายค่อนข้างสูงในประเทศไทย จากการสอบสวนโรคหลายครั้งที่ผ่านมามีพบว่ามีการใช้ยา Rifampicin ในผู้สัมผัสจำนวนมากเกินขนาดที่ควรใช้ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาการดื้อยาเหมือนกับบางโรค และเป็นปัญหาในการควบคุมป้องกันในอนาคต ผู้สอบสวนโรคจึงควรกำหนดนิยามของผู้สัมผัสใกล้ชิด เพื่อให้สามารถลดจำนวนผู้ที่ให้ยาลง ไม่ให้เกิดปัญหาการใช้ยาเกินความจำเป็น

แก้ไขคำผิด ฉบับที่ 29 หน้าแรก บรรทัดแรก

“ปีที่ 5 ฉบับที่ 29 : 26 มิถุนายน 2545 เป็น ปีที่ 5 ฉบับที่ 29 : 26 กรกฎาคม 2545”

คณะที่ปรึกษา	นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายแพทย์สมศักดิ์ วัฒนศรี
บรรณาธิการที่ปรึกษา	นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร นายองอาจ เจริญสุข
บรรณาธิการประจำฉบับ	นพ.สุริยะ คูหะรัตน์ นางลดาวัลย์ ผาตินาวัน นส.มยุรี เปาประดิษฐ์ นส.เสาวพัตร อินจ้อย
บรรณาธิการผู้ช่วย/ฝ่ายผลิต	นางกาญจณีย์ ตำนาคแก้ว
งานข้อมูล	นางสาวเพ็ญศรี จิตรนารถทรัพย์ นางลัดดา ลิขิตยงวรนา นางอนงค์ แสงจันทร์ทิพย์ นายประเวศน์ แย้มชื่น
งานพิสูจน์อักษร	นางพงษ์ศิริ วัฒนสุรภิตต์ นางกาญจณีย์ ตำนาคแก้ว นางสาวสิริลักษณ์ รังษีวงศ์ นายสุเทพ อุทัยฉาย
งานพิมพ์	นางสาวภัทรา กาดีโสน
ออกแบบปกและจัดทำรูปเล่ม	นายถนอมยา พุกกะนันทน์ นายประมวล ทุมพงษ์
งานสมาชิกและการจัดส่ง	นางสาววรรณศิริ พรหมโชติชัย นางนงลักษณ์ อยู่ดี นายสวัสดิ์ สว่างชม